

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Lukas Kunsthumaniora te SCHAARBEEK

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	49189
Instelling	Sint-Lukas Kunsthumaniora
Directeur	Kris BAUWENS
Adres	Groenstraat 156 - 1030 SCHAARBEEK
Telefoon	02-217.77.00
Fax	02-218.35.46
E-mail	info@sintlukas.com
Website	http://sintlukas.com
Bestuur van de instelling	Sint-Lukas Kunstschool Brussel
Adres	Groenstraat 156 - 1030 SCHAARBEEK
Scholengemeenschap	SGKSO Sint-Gorik Brussel
Adres	Landsroemlaan 126 - 1083 GANSHOREN
CLB	Vrij CLB Pieter Breughel
Adres	Opzichterstraat 84 - 1080 SINT-JANS-MOLENBEEK
Dagen van het doorlichtingsbezoek	7-10-2013, 8-10-2013, 9-10-2013, 10-10-2013, 11-10-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	11-10-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	20-11-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Jan Meers
Teamleden	Dirk Diepers, Marc D'hoop
Deskundige(n) behorend tot de administratie	
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	8
3.1.1.2 Kunstinitiatie in de eerste graad basisoptie Artistieke vorming (leerplan 2011/014)	9
3.1.1.3 Audiovisuele vorming in kso derde graad in de studierichting Audiovisuele vorming (leerplan 2004/009)	10
3.1.1.4 Beeldende vorming in kso derde graad in de studierichting Beeldende vorming (leerplan 2011/004)	12
3.1.1.5 Geschiedenis in de A-stroom eerste graad (leerplan 2009/037) en in kso derde graad Architecturale vorming, Audiovisuele vorming en Beeldende vorming (leerplan 2003/006)	13
3.1.1.6 Kunstgeschiedenis in kso tweede graad Beeldende en architecturale kunst, Audiovisuele vorming en Beeldende en architecturale vorming (leerplan 2007/007).....	15
3.1.1.7 Wiskunde in kso tweede graad in de studierichtingen Audiovisuele vorming en Beeldende & architecturale vorming (leerplan 2002/048)	17
3.1.1.8 Wiskunde in kso derde graad in de studierichting Architecturale vorming (leerplan 2004/022)	18
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	20
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	22
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	22
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	23
4.1 Evaluatiepraktijk.....	23
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	25
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	27
6.1 Wat doet de school goed?.....	27
6.2 Wat kan de school verbeteren?	27
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	27
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	28
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	28

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De kunsthumaniora Sint-Lukas maakt deel uit van de “Sint-Lukaskunstschool” die ook een basisschool en een centrum voor deeltijds kunstonderwijs huisvest. De instellingen liggen midden in een multiculturele wijk in Brussel. Omdat het studieaanbod specifiek is, trekt de kunsthumaniora echter vooral leerlingen van buiten de eigen regio aan. In vergelijking met de andere Brusselse Nederlandstalige scholen speelt de grootstedelijke (taal-)problematiek geen grote rol van betekenis.

De school profileert zich als kunsthumaniora in het studiegebied kso Beeldende kunsten, dat ze volledig aanbiedt (op Industriële kunst na) in een zesjarige structuur. Jonge mensen opleiden tot kritische, zelfstandige volwassenen die een eigen beeldtaal kunnen hanteren is de belangrijke doelstelling. De school wil daarbij zowel de abstracte als de praktische intelligentie aanspreken. De kunsthumaniora straalt een grote eigenheid uit. De leerlinggerichtheid en het engagement van het korps vallen positief op. De schoolvisie steunt op ‘de open communicatieve relatie leraar-creatie-leerling-groep’. Leraren en leerlingen krijgen veel vrijheid en verantwoordelijkheid. De doorlichting heeft echter uitgewezen dat in deze benadering op een aantal terreinen de onderwijskwaliteit ontoereikend bewaakt wordt.

Voor de basisoptie Kunstininitiatie in het tweede leerjaar van de eerste graad voldoet de leerplanrealisatie, maar zijn er werkpunten rond evaluatie en uitrusting. Ook in de studierichting Beeldende vorming in de derde graad bereiken de leerlingen de leerplandoelstellingen voor de vakken van het specifiek gedeelte. Dat is niet het geval voor de studierichting Audiovisuele vorming in de derde graad. De evaluatie is er onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen en de leerplanrealisatie wordt gehypothekeerd door een ondermaatse materiële uitrusting en het gebrek aan leermiddelen. Wiskunde voldoet in de pool 'vorming' van de tweede en derde graad, maar ook hier valt het gemis aan een eigentijdse didactische uitrusting op. De leerplanrealisatie voldoet niet voor geschiedenis in de eerste graad en in de studierichtingen van de pool 'vorming' van de derde graad, respectievelijk wegens een onvoldoende ‘bronnenwerking’ en omwille van tekorten rond ‘historische vaardigheden’. Ook deze tekorten houden verband met onvoldoende uitrusting en leermiddelen en de leerlingenevaluatie sluit niet volledig bij de leerplandoelstellingen aan. Het vak kunstgeschiedenis in de tweede graad voldoet.

In het kader van het pedagogisch project vindt de school een brede vorming belangrijk. Dit is onder meer zichtbaar in de concrete acties rond de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) en in de projectwerking rond diversiteit en multiculturaliteit. De school streeft de meerderheid van de vakoverschrijdende eindtermen met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen na. Toch wordt de VOET-werking weinig structureel aangestuurd en niet systematisch geëvalueerd, wat leidt tot ongelijke kwaliteit van invulling vooral op vakniveau.

De school heeft een specifieke visie op leerlingenevaluatie. Ze operationaliseert die in de organisatie van de evaluatie- en rapporteringspraktijk. De uitvoering van de visie op leerlingenevaluatie wordt doelgerichter toegepast in de kunstvakken dan in de theorievakken. In deze laatste wordt nog veel gewerkt met een puntenevaluatie die nadien omgezet wordt in waardeoordelen. Wat de doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk betreft, blijkt dat in de doorgelichte vakken de afstemming op de leerplandoelen varieert naargelang van vakken en leraren. Over het algemeen volgt de school de kwaliteit van de evaluatie- en rapporteringspraktijk en de studieloopbaan van de leerlingen in relatie tot de attestering niet systematisch op.

De gebruikte gebouwen zijn oud, meer dan afgeleefd en amper geschikt als schoolgebouw. De inrichtende macht plant op korte termijn een volledig nieuw gebouw waarin alle afdelingen van de kunstschool terecht kunnen. De nieuwbouw zal ongetwijfeld een doorstart betekenen, maar intussen moet de veiligheid verzekerd blijven. Het erkenningsonderzoek inzake woonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) wijst uit dat heel wat aspecten niet voldoen. Die hebben niet alleen te maken met de staat van de gebouwen, maar ook met een gebrekkige organisatie en met het ontbreken van alerte veiligheidsattitudes bij het

schoolteam. Het gaat om ernstige tekorten, die een risico inhouden voor de leerlingen en die blijven aanhouden. De inspectie adviseert BVH dan ook ongunstig.

De kwaliteitszorg in het algemeen is weinig gestructureerd noch systematisch uitgebouwd. De school baseert haar kwaliteitsbewaking vooral op informele contacten, doorgedreven open communicatie en laagdrempeligheid in de hiërarchische relaties. De vakgroepen spelen geen noemenswaardige rol in de kwaliteitsbewaking op vakniveau, omdat ze hiervoor nauwelijks worden aangestuurd. De school denkt wel na over de doeltreffendheid van haar werking, maar systematisch gegevens meten en analyseren vertrekkende vanuit vooropgezette doelstellingen is nog onvoldoende ingeburgerd.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	geschiedenis	
Graad 1 Artistieke vorming	geschiedenis	kunstinitiatie
Graad 2 KSO Audiovisuele vorming	wiskunde	kunstgeschiedenis, wiskunde
Graad 2 KSO Beeldende en architecturale kunsten		kunstgeschiedenis
Graad 2 KSO Beeldende en architecturale vorming	wiskunde	kunstgeschiedenis, wiskunde
Graad 3 KSO Architecturale vorming	geschiedenis, wiskunde	wiskunde
Graad 3 KSO Audiovisuele vorming	geschiedenis	audio-visuele vorming
Graad 3 KSO Beeldende vorming	geschiedenis	beeldende vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen. Er zijn nog hiaten wat betreft de gerichtheid op de
Doelgerichtheid	kwaliteit van de VOET-werking in de vakken. De school koppelt haar visie op de VOET aan de krachtlijnen van haar opvoedingsproject. Dit is expliciet gebeurd voor de STAM-eindtermen. De contexten streeft de school meer gedifferentieerd na via school- of klasactiviteiten en via inhoudelijke aansluiting met vakinhouden of leerplandoelen. In opvolging van de opmerkingen in het vorige doorlichtingsverslag heeft zij doelstellingen naar voren geschoven. De leraren moeten kennis hebben van de VOET en de vormende meerwaarde ervan inzien. De school wil een duidelijk beeld van het nastreven van de VOET in de vakken. De vormende waarde van de schoolactiviteiten moet aan de VOET gekoppeld worden.

Voor het bereiken van deze doelstellingen werden concrete acties ondernomen. De school heeft informatie verstrekt over de inhoud van de VOET en de doelstellingen die zij in dit verband wil realiseren. Door middel van sensibilisering en acties van enkelen wil zij het draagvlak en het engagement naar alle leraren uitbreiden. Het nastreven van de VOET in de vakken is volledig in kaart gebracht via inventarisatie. Alle schoolactiviteiten worden aan betrokken contexten van de VOET gelinkt.

Ondersteuning	Er is een organisatiestructuur die vrij adequaat functioneert voor de ondersteuning op schoolniveau. Op vakniveau is die minder aanwezig. De school voorziet in een structurele ondersteuning voor de inventarisatie van de VOET in de vakken en voor de inhoudelijke koppeling van de VOET aan school- en klasactiviteiten. Verschillende werkgroepen staan in voor de organisatie van schoolactiviteiten en thematische projecten, waaraan de VOET verbonden zijn. De leerlingenbegeleiders ondersteunen de socio-emotionele begeleiding en de leerbegeleiding van de leerlingen.
----------------------	---

Het nastreven van de VOET op vakniveau wordt weinig structureel aangestuurd. Daar blijft het vooral bij impulsen naar de vakgroep en de leraren om het draagvlak en het engagement ten aanzien van de VOET te vergroten. De aanpak van de inventarisatie is daar een middel toe.

Doeltreffendheid	Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt niet systematisch en leidt slechts in enkele gevallen tot bijstellingen. Via de inventarisatie van de VOET in de vakken heeft de school een beeld van het aanbod en de hiaten op vakniveau. Daaruit blijkt dat, over alle vakken en leerjaren verspreid, nagenoeg alle VOET aan bod komen. De inventarisatie geeft echter geen informatie over de kwaliteit van het aanbod. Die wordt niet systematisch opgevolgd en waar nodig bijgestuurd. De verantwoordelijkheid ligt
-------------------------	---

daar hoofdzakelijk bij de vakgroepen of de individuele leraren. De kwaliteit van het nastreven van de VOET op vakniveau varieert dan ook sterk naargelang van de vakken of leraren.

In de pedagogische stuurgroep en de werkgroepen is er meestal reflectie over georganiseerde schoolactiviteiten en -projecten. Via informele gesprekken wordt ook gepolst naar de ervaringen en het welbevinden van de leerlingen. Op basis van die reflectie en bevragingen worden de activiteiten geregeld bijgestuurd.

Ontwikkeling

Uitvoering Socioculturele samenleving

De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd.

De context 'socioculturele samenleving' is als geheel een belangrijke pijler van het pedagogisch project van de school. De school maakt er een prioritair streefdoel van haar leerlingen vertrouwd te maken met de diversiteit en de multiculturaliteit van de Brusselse samenleving. Dit doet zij via verschillende projecten en buitenschoolse ervaringsgerichte activiteiten. Deze activiteiten worden gedifferentieerd aangeboden per leerjaar of per graad. Ze bereiken zo goed als alle leerlingen.

De vakoverschrijdende eindtermen met betrekking tot kunst en cultuur zitten inhoudelijk volledig geïntegreerd in het curriculum van de school.

In de school worden enkele gerichte activiteiten voor bepaalde leerlingengroepen gepland naar aanleiding van de herinnering aan de Grote Oorlog. In de lessen geschiedenis (vooral in de derde graad) komt herinneringseducatie (lessen trekken uit historische en actuele conflicten) indirect aan bod bij de studie van de probleemvelden van de 20ste eeuw.

Mentale gezondheid

De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd.

In haar pedagogisch project hecht de school veel belang aan de relatie leerling-leerkracht. Zij ziet die als een pijler voor het socio-emotionele evenwicht, de individuele ontwikkeling en de artistieke creativiteit van de leerlingen. In de meeste vakken is die individuele relatie tussen leerling en leraar duidelijk merkbaar. In de leerlingenbegeleiding en in het curriculum zijn er verschillende raakpunten met het omgaan met emoties, de relationele ontwikkeling en de weerbaarheid van de leerlingen. Het aanbod en het bereik van deze VOET gebeuren daarin vooral op een impliciete manier, tenzij in geval van concrete situationele contexten of projecten.

Omgaan met kunst en cultuur zit inhoudelijk volledig geïntegreerd in het curriculum van de school.

3.1.1.2 Kunstinitiatie in de eerste graad basisoptie Artistieke vorming (leerplan 2011/014)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden in voldoende mate door de leerlingen bereikt. De evaluatiepraktijk is niet altijd afgestemd op de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod *Volledigheid Evenwicht Samenhang*

De contextgebieden beweging, muziek en woord (zie leerplan: 5.2, 5.3 en 5.4) worden afwisselend geïntegreerd in opdrachten en projecten die stevast zijn opgezet vanuit de context beeld (leerplan: 5.1). Sommige kunstvormen komen daardoor oppervlakkig of onevenwichtig aan bod. Het open leerplanconcept maakt dergelijke benadering evenwel mogelijk.

De beeldende opdrachten zijn technisch en inhoudelijk gevarieerd en prikkelen de creativiteit en het beeldende vermogen van de leerlingen. Er worden twee- en

driedimensionale werken uitgevoerd.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen
Organisatie curriculum

De school kiest ervoor om de kunstateliers te laten begeleiden door twee leraren, veeleer dan klassplitsingen door te voeren. De professionaliteit, de betrokkenheid en de gedrevenheid van het lerarenteam zijn groot. Een gebrek aan onderlinge complementariteit weegt echter op het leerrendement. Alle leraren zijn immers opgeleid in beeldende kunstdisciplines, waardoor hun expertise aangaande bepaalde contextgebieden beperkt is. De jaarplannen komen tot stand op basis van intensieve coördinatie binnen de vakgroep. In de documenten zijn heldere verticale leerlijnen opgenomen. Omdat uit het studietraject blijkt dat alle contextgebieden, zij het soms summier, aan bod komen wordt voor kunstinitiatie (artistieke vorming) geen in de tijd beperkt gunstig advies toegekend.

Uitrusting
Leermiddelen
ICT

Niet voor alle contextgebieden staan de minimaal vereiste leermiddelen (in voldoende mate) ter beschikking en voor het beoefenen van sommige kunstvormen (bijv. beweging) voldoet de infrastructuur niet.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Transparantie

De evaluatiepraktijk is in volle ontwikkeling. De jongste jaren verschoof de frequentie van de leerlingenbeoordeling van les- naar weekevaluaties. Recent onderzoekt de vakgroep mogelijkheden om de evaluatiebeurten nog verder te spreiden in de tijd, procesmatiger in te vullen en met concretere criteria te onderbouwen.

Het presteren van de leerlingen wordt niet cijfermatig beoordeeld. De leden van de vakgroep bespreken en becommentariëren de leerlingenwerken uitvoerig op het einde van elk trimester. De schriftelijke weerslag van die bespreking stelt de leerlingen in staat om het eigen functioneren in te schatten en waar nodig bij te sturen.

Omdat niet alle leraren systematisch vanuit de evaluatie naar de leerplandoelstellingen terugkoppelen, is de validiteit ervan beperkt.

Leerbegeleiding
Preventief

De leerlinggerichtheid is groot. De begeleiding wordt, afhankelijk van het lesonderwerp of de leersituatie, individueel of klassikaal ingevuld. De schetsboeken van de leerlingen tonen aan dat het voorbereidend documentatieonderzoek, het schetsmatig ontwerp en het technisch experiment veel aandacht krijgen tijdens de artistieke processen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Dat de vakgroep de atelierwerking trimestrieel evalueert en bijstuurt is een sterk punt dat bijdraagt tot de didactische vervolmaking van alle teamleden. Daarnaast coördineren de leraren tweemaal delijks over zowel praktische als onderwijskundige onderwerpen.

Sommige teamleden professionaliseren zich continu aangaande diverse didactische thema's. Anderen volgen nauwelijks algemeen didactische nascholing en bekwamen zich enkel vakinhoudelijk. De verruiming van hun onderwijskundige inzichten beperkt zich tot het deelnemen aan interne studie- en informatiemomenten.

3.1.1.3 Audiovisuele vorming in kso derde graad in de studierichting Audiovisuele vorming (leerplan 2004/009)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate door de leerlingen bereikt. De evaluatiepraktijk is niet optimaal afgestemd op alle leerplandoelen en er zijn onvoldoende materiële middelen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht

Een tekort aan leermiddelen maakt het onmogelijk om een aanvaardbaar aantal doelstellingen van de artistieke en technologische leerplancomponenten aan te bieden (zie leerplan 4.2 en 4.3). Heel wat leerinhouden van de rubrieken

<i>Samenhang</i>	fotografie, video, audio en multimedia worden bijgevolg niet met de nodige diepgang en evenwichtig behandeld. Daarnaast kan de school niet aantonen dat alle leerinhouden van de algemeen vormende leerplancomponent voldoende expliciet aan bod komen (zie leerplan 4.1).
Onderwijsorganisatie <i>Organisatie curriculum</i> <i>Samenstelling klasgroepen</i>	Het personeelsverloop in deze studierichting resulteerde de voorbije jaren in een gebrek aan continuïteit, structuur en onderwijskundige ervaring. De recent herwonnen dynamiek heeft echter al tot opmerkelijke didactische verbeteringen geleid en stemt hoopvol. De vakinhoudelijke professionaliteit van het lerarenteam is groot en de leerstof wordt via uitdagende opdrachten aangeboden. De jaarplannen komen tot stand op basis van intensieve coördinatie en bevatten verwijzingen naar de leerplandoelstellingen en -inhouden. Er zijn nog geen duidelijk leesbare leerlijnen uitgewerkt, maar de planningen bevatten voldoende relevante informatie om hiaten in de leerplanrealisatie op te sporen. Om het tekort aan leermiddelen te ondervangen en de studieondersteuning te optimaliseren wordt het vak audiovisuele vorming (7u/w) door twee leraren tegelijk gegeven. Terwijl de ene lesgroep in het atelier fotografie actief is, werkt de andere rond film. De geïntegreerde proef (GIP) is opgebouwd rond een jaarthema. De GIP start in september en eindigt in juni. De proef is geen op zichzelf staand eindwerk maar veeleer de voorstelling van een selectie, tijdens het schooljaar gerealiseerd, artistiek werk. Nederlands en esthetica participeren aan de GIP via een paper die inhoudelijk aansluit bij het jaarthema.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Leermiddelen</i>	Zoals hoger al aangegeven hypothekeert een acuut gebrek aan leermiddelen de leerplanrealisatie. In het atelier audiovisuele vorming staan onvoldoende performante multimediacomputers, uitgerust met adequate softwarepakketten en voorzien van de nodige randapparatuur, ter beschikking van de leerlingen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Transparantie</i>	De leraren bespreken en beoordelen het leerlingenwerk tijdens minstens één jurymoment per opdracht. Uitgaande van de verzamelde gegevens stellen zij schriftelijke appreciaties op en kennen synthesebeoordelingen per uitvoeringsfase of 'vakdomein' toe (zeer zwak, zwak, onvoldoende, voldoende, goed en zeer goed). Het is echter niet altijd duidelijk volgens welke logica de verdeling van de verschillende vakdomeinen gebeurt (audiovisuele vorming, documentatieonderzoek, fotografische realisatie, ...) en op basis van welke evaluatiecriteria de appreciaties tot stand komen. De leraren onderkennen het probleem en werken aan een transparanter systeem. De GIP wordt gedurende twee interne jurybesprekingen uitvoerig besproken en bijgestuurd. In juni evalueert een externe jury het eindproduct. De validiteit van de evaluatiepraktijk kan over het algemeen nog toenemen mits de beoordelingscriteria explicieter worden gelinkt aan de mate waarin de leerlingen de leerplandoelstellingen en -inhouden al dan niet bereiken.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	In de leerlingendocumenten zijn sporen van de gevolgde denkprocessen en de conceptontwikkeling terug te vinden. Uit de aantekeningen, de verzamelde informatie en de ter beschikking gestelde cursussen kan echter niet worden afgeleid of alle theoretische leerstofgehelen met de nodige diepgang worden behandeld. Dat sinds enige tijd meer aandacht uitgaat naar het gestructureerd communiceren van de opdrachtmodaliteiten is een positief signaal. Bij gebrek aan leermiddelen in de school zelf, bekwamen heel wat leerlingen zich thuis, op zelf aangekocht materiaal in de complexe softwarepakketten. Dergelijke situatie werkt ongelijkheid in de hand. Het lerarenteam is nog niet toegekomen aan het herschikken en met relevante

informatie stofferen van de GIP-bundel (algemene reglementering, omstandige opdrachtomschrijvingen, evaluatiecriteria, stappenplannen, timing, samenstelling jury's, ...).

Deskundigheidsbevordering De vakgroep vergadert twee à drie keer per schooljaar formeel, daarnaast is er intensief informeel overleg.
Overleg
Vorming De leraren professionaliseren zich vooral rond vakgebonden thema's. De algemeen didactische nascholing blijft beperkt tot de deelname aan intern georganiseerde studie- en informatiemomenten.

3.1.1.4 Beeldende vorming in kso derde graad in de studierichting Beeldende vorming (leerplan 2011/004)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate door de leerlingen bereikt. De evaluatiepraktijk is afgestemd op de leerplandoelen.

Onderwijsaanbod Het studietraject doorheen de derde graad is doordacht uitgewerkt. Het leerproces draagt in grote mate bij tot het ontwikkelen van de beeldende intelligentie en de artistieke reflex door middel van ervaren, beleven, analyseren, interpreteren, experimenteren en creëren.
Volledigheid
Evenwicht
Samenhang

In het eerste leerjaar verloopt de studie van de beeldende middelen, technieken en materies gefaseerd aan de hand van met zorg geselecteerde opgaven. Het aanbod manuele tweedimensionale opdrachten is rijk en gevarieerd, waardoor de ruimtelijke en multimediale technieken wat op de achtergrond geraken. In het tweede leerjaar staat de realisatie van de GIP centraal. De vrije keuze van de uitvoeringstechniek(en) voor de proef moet de leerlingen in staat stellen om zich te oriënteren naar een vervolgstudie in het hoger kunstonderwijs.

Onderwijsorganisatie De vakgroep bestaat uit een ervaren lerarenteam met een grote onderlinge complementariteit. Intensieve coördinatie draagt bij tot het uitwerken van coherente verticale leerlijnen en een stevige horizontale samenhang. De vakoverstijgende werking doet de grenzen tussen de vakken van het specifiek gedeelte vervagen en ondersteunt de gezamenlijke doelgerichtheid.
Organisatie curriculum De GIP omvat alle kunstvakken, Nederlands en esthetica. De overige vakken worden uitgenodigd om te participeren. De proef bestaat uit een theoretisch en een praktisch gedeelte en wordt voorafgegaan door inleidende opdrachten.

Uitrusting Het atelier beeldende vorming is conform de minimale materiële vereisten van het leerplan uitgerust. De leerlingen hebben ook toegang tot een 3D-atelier. De aanwezigheid van een grafische computerconfiguratie in het vaklokaal zou er in grote mate toe bijdragen dat multimediale technieken vaker in de artistieke realisaties worden toegepast.
ICT
Leermiddelen

Evaluatiepraktijk De leraren bespreken en beoordelen de leerlingenwerken wekelijks tijdens de ateliërgesprekken. Daarnaast zijn er voor elke rapportbeurt klassikale evaluatiebeurten. De leerlingen stellen er het eigen werk voor en ontvangen feedback van de hele groep. Het lerarenteam bespreekt en analyseert alle verzamelde gegevens en vat ze samen in een schriftelijke appreciatie die bij de rapporten worden gevoegd.
Evenwicht
Volledigheid
Transparantie De evaluatiepraktijk kan nog aan validiteit winnen mits de criteria transparanter worden gecommuniceerd en explicieter aan de leerplandoelen gekoppeld. De GIP wordt tijdens een vijftal interne jurymomenten uitvoerig besproken, geëvalueerd en bijgestuurd. In juni rondt de presentatie aan een externe jury de proef af.

Leerbegeleiding De logboeken en de documentatiemappen van de leerlingen getuigen van veel

Preventief aandacht voor het artistiek-creatief denkproces, de conceptontwikkeling en het
Curatief experimenteel onderzoek. De opdrachtbeschrijvingen, het cursusmateriaal en/of de notities bevatten echter niet altijd de nodige informatie om het leerproces te ondersteunen. Over het algemeen is er weinig aandacht voor de structureren van de documenten.
 De modaliteiten van de GIP zijn gebundeld in een specifieke informatiemap.

3.1.1.5 Geschiedenis in de A-stroom eerste graad (leerplan 2009/037) en in kso derde graad Architecturale vorming, Audiovisuele vorming en Beeldende vorming (leerplan 2003/006)

Voldoet niet

Niet alle leerplandoelstellingen komen op het vereiste beheersingsniveau aan bod. Vooral 'werken met bronnen' (eerste graad) of 'historische vaardigheden' (derde graad) sluiten onvoldoende bij de betrokken leerplandoelstellingen aan. Dit houdt ook verband met de ontoereikende beschikbaarheid of aanwending van materiële uitrusting. De evaluatie is onvoldoende op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen afgestemd.

Onderwijsaanbod In de eerste graad voldoet de initiatie in het historisch referentiekader. Dit wordt
Volledigheid in de volgende graden gelijkgericht herhaald en uitgebreid. In de studie van de
Evenwicht historische samenlevingen is er voldoende aandacht voor de kenmerkende feiten
Beheersingsniveau en ontwikkelingen uit de verschillende domeinen van de socialiteit, behalve voor
Samenhang wat de Romeinse beschaving betreft. Daar komen het socio-economische domein en de ontwikkelingen op het einde van het Romeinse Rijk onvoldoende aan bod. Er is geen uitgesproken geïntegreerde benadering van de studie van de beschavingen van de mediterrane wereld. De leerlingen leren de historische gegevens wel voldoende situeren in tijd, ruimte en socialiteit. Het begrippenkader wordt geïntegreerd opgebouwd.

De studie van de historische inhouden sluit hoofdzakelijk aan bij het beschrijvende en verklarende niveau van het historisch denken. Daarmee voldoet de realisatie van de cognitieve doelstellingen. Met het oog op historisch besef is er onvoldoende expliciete verdieping van kennis naar duiding en betekenis (zie leerplan 2009/037: leerplandoelen 'mens en samenleving' S2.5 tot S2.13).

In de derde graad sluit de ordening van de leerinhouden niet volledig bij de betrokken leerplancriteria aan. In leerjaar III,1 worden de kenmerkende socio-politieke en socio-economische ontwikkelingen van de 19de eeuw tot en met de Grote Oorlog bestudeerd. Het Interbellum wordt volledig naar leerjaar III,2 doorgeschoven. Daardoor rest te weinig tijd om specifieke verdiepende of vaardigheidsgerichte accenten te leggen bij de studie van de geselecteerde probleemvelden van de eigen tijd (zie leerplan 2003/006: onder meer leerplandoelen 7, 8, 9, 13-16). Het socio-culturele domein komt vooral in de specifieke vorming aan bod. Over het algemeen leidt de studie van de historische ontwikkelingen en probleemvelden wel tot een voldoende niveau van historische kennis en inzicht bij de leerlingen.

In beide graden wordt frequent gewerkt met bronnen in het leer- en werkboek, de historische atlas en aanvullende documentatie. Daarmee verwerven de leerlingen vaardigheden om informatie uit bronnen te halen en in de leerinhouden in te passen. De excursies sluiten ervaringsgericht bij de leerplanrealisatie aan.

De analyse van bronnen is in beide graden echter onvoldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau (zie leerplan 2009/037: leerplandoelen B1-B10 en leerplan 2003/006: leerplandoelen 17-21). In de eerste graad zijn er weinig of

geen oefeningen historische kritiek. In de derde graad zijn er enkele. Toepassingen van historisch speur- en denkwerk (eerste graad), heuristiek (zoek- en selectieopdrachten), historisch-kritische bronnenverwerking, beoordeling en interpretatie van bronnen en rapportering (derde graad) komen te weinig voor.

Uit de studieresultaten blijkt dat de grote meerderheid van de leerlingen slaagt. In het tweede leerjaar A zijn er iets meer onvoldoendes. De resultaten zijn echter geen volledige weergave van de mate waarin de leerlingen de leerplandoelstellingen beheersen (zie evaluatiepraktijk).

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De tekorten m.b.t. het beheersingsniveau van historische vaardigheden houden verband met de ontoereikende beschikbaarheid en doelgerichte inzet van audiovisuele bronnen, multimedia en informatietechnologie. In de verouderde leslokalen is niet alle vereiste materiële uitrusting permanent voorhanden. De leraren verhelpen zich met soms verouderde tv- en dvd-toestellen en aanvullende illustraties of naslagwerken. Er wordt te weinig gebruikgemaakt van de computerklassen. Kritische informatieverwerving en -verwerking met toepassing van ICT-vaardigheden komt onvoldoende voor (zie ook vakoverschrijdende eindtermen eerste graad).
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is samengesteld uit formatieve evaluatie en examens. De formatieve evaluatie bestaat vooral uit herhalingstoetsen en enkele taken die aansluiten bij de oefeningen in het leer- en werkboek. Deze laatste hebben te weinig gewicht in het geheel van de evaluatie. De studiehouding en inzet van de leerlingen zijn op een impliciete manier in de evaluatie verrekend.
	De vraagstelling in toetsen en examens peilt overwegend naar de reproductie van aangeleerde kennis, inzicht en vaardigheden (bijvoorbeeld het situeren in tijd en ruimte en het halen van informatie uit bronnen). De ondervraagde leerinhouden zijn relevant en representatief voor de geziene leerstof. Door de heel gerichte voorbereiding van de leerlingen op de evaluatie, wordt het beheersingsniveau echter te veel herleid tot reproductie.
	De evaluatie is onvoldoende op de leerplandoelstellingen 'historisch inzicht' en 'historische vaardigheden' afgestemd. Deze doelstellingen worden te weinig op het niveau van toepassing met ondersteuning van gevarieerd bronnenmateriaal geëvalueerd. Evaluatieopdrachten m.b.t. historisch speur- en denkwerk (eerste graad), heuristiek, historische methode, beoordeling en interpretatie van bronnen en rapportering (derde graad) komen onvoldoende voor (zie ook onderwijsaanbod).
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Een uitnodigend klasmanagement, de laagdrempelige relatie leraar-leerling, werkafspraken en frequente leertips zijn duidelijk herkenbare onderdelen van de leerbegeleiding. Bij oefeningen, taken, toetsen en examens krijgen de leerlingen heel gerichte instructies over wat van hen verwacht wordt of wat ze moeten kennen en kunnen. Er is veelvuldige feedback op de acties en de leerprestaties van de leerlingen. In geval van tegenvallende resultaten wordt in remediëring voorzien. In geval van specifieke leerproblemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij die op schoolniveau.

De leraren zijn alert voor de taalvaardigheid van de leerlingen. De nadruk ligt vooral op een goed begrip van het vakjargon en de instructietaal en op het correct taalgebruik. Er is daarbij onvoldoende aandacht voor het aanleren van leer- en leesstrategieën bij leertekst- en bronnenverwerking (onder meer het gebruik van instructiekaarten, observatieschema's, het OVUR-principe, ...).

Deskundigheidsbevordering De leraren staan open voor professionalisering. Zij houden de vakinhoudelijke kennis op punt. In de leerplanrealisatie is er echter vooral nood aan vakdidactische professionalisering in verband met historische vaardigheden en de evaluatiepraktijk. De vakgroep plaatst tot nog toe het leerplan onvoldoende centraal als referentiekader voor reflectie op het onderwijsproces en de evaluatiepraktijk. Pas sinds kort is men onder impuls van de pedagogische vakbegeleider gestart met de ontwikkeling van leerlijnen.

3.1.1.6 Kunstgeschiedenis in kso tweede graad Beeldende en architecturale kunst, Audiovisuele vorming en Beeldende en architecturale vorming (leerplan 2007/007).

Voldoet

De studie van de kunsthistorische stromingen verloopt volledig volgens de ordening van de leerinhouden in het leerplan. De leerplandoelstellingen zitten er herkenbaar in vervat. Ze worden voldoende evenwichtig en op het vereiste beheersingsniveau aangeboden. De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen voldoet.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Vanuit haar uitgesproken visie op kunstonderwijs biedt de school het leerplan kunstgeschiedenis enkel aan in de studierichting Beeldende en architecturale kunst. In de studierichtingen Audiovisuele vorming en Beeldende en architecturale vorming, waarvoor het leerplan ook bedoeld is, wil de school de kennismaking met verschillende kunststromingen uit heden en verleden geïntegreerd en ervaringsgericht realiseren in de kunstvakken, waaronder vooral kunstinitiatie. Er is daarbij geen systematische opbouw van het kunsthistorisch referentiekader voor de leerlingen. Die komt er pas in de derde graad, onder andere via het vak esthetica (complementair gedeelte).

In Beeldende en architecturale kunst vertoont de leerplanrealisatie in de laatste twee schooljaren verschillende accenten als gevolg van een opdrachtenwissel. Het erkenningsonderzoek is gebaseerd op de leerplanrealisatie van het schooljaar 2012-2013 en de nieuwe accenten in het lopende schooljaar.

De realisatie verloopt volledig volgens de historische leerlijn, zoals voorgesteld in het leerplan. De kunstperiodes en -stromingen van de prehistorie tot de 18de eeuw komen proportioneel gespreid over de twee leerjaren voldoende aan bod. De leerlingen maken kennis met de kenmerken van architectuur, beeldhouwkunst en schilderkunst aan de hand van de meest representatieve vertegenwoordigers en kunstwerken. Er is voldoende aandacht voor de situering van de kunststromingen in de historische, geografische en maatschappelijke context. De theoretische en inzichtelijke diepgang waarmee dit gebeurt varieert leraarafhankelijk, maar voldoet in het algemeen.

Met het oog op kunsthistorisch inzicht is er geregeld duiding van relevante vergelijkingen, relaties en wisselwerking tussen kunststromingen of representatieve voorbeelden. De ontwikkeling van een transhistorisch perspectief kwam vorig schooljaar weinig uitgesproken aan bod. Dit schooljaar zijn actualisering en analyse van hedendaagse kunstenaars, die zich op de besproken historische kunststromingen inspireren, doelgericht in het onderwijsleerproces opgenomen.

De kenmerken van de kunststijlen worden voldoende aangeleerd via het analyserend waarnemen van beeldbronnen. De kennis van de kunsttaal of van beeldende aspecten om het analyserend waarnemen te kunnen verwoorden, wordt daarbij echter niet systematisch opgebouwd. Mede daardoor hebben de

leerlingen het moeilijk om de rationele kenmerken of hun appreciatie en kunstbeleving verbaal toe te lichten. Vorig schooljaar waren er voor de leerlingen onvoldoende zoek- en verwerkingsopdrachten met betrekking tot kunsthistorische onderwerpen. Dit schooljaar zijn er in de planning wel dergelijke opdrachten opgenomen. Via kunstgeschiedenis, de kunstvakken en enkele museumbezoeken leren de leerlingen voldoende onbevooroordeeld kunst benaderen en er ook buiten schoolverband mee omgaan.

Uitrusting
*ICT
 Inzet uitrusting
 Leermiddelen*

In de verouderde leslokalen is geen actuele apparatuur voor kwaliteitsvolle projectie van beeldbronnen voorhanden. Deze worden vooral via tv- en dvd-toestellen en aan de hand van illustraties voorgesteld. Voor (begeleid) zelfstandig werk maken de leerlingen gebruik van de naslagwerken in de schoolbibliotheek of de computer thuis. De computerklassen worden te weinig gebruikt voor zoek- en verwerkingsopdrachten met gebruik van ICT.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
 Volledigheid
 Beheersingsniveau
 Transparantie*

De evaluatie is samengesteld uit formatieve evaluatie en examens. De formatieve evaluatie bestaat uit herhalingstoetsen en enkele taken.

De vraagstelling in toetsen en examens is voldoende op de leerplandoelen afgestemd. De vragen peilen hoofdzakelijk naar kennis en verklaringen van stijkenmerken, kunsthistorische begrippen, vertegenwoordigers, kunstwerken en historische, geografische of maatschappelijke contexten. De vraagstelling gebeurt voldoende aan de hand van analyse van representatieve voorbeelden. Daarmee worden ook vaardigheden met betrekking tot het analyserend waarnemen en het kunnen benoemen en situeren van vertegenwoordigers of kunstwerken geëvalueerd.

Vorig schooljaar was de instructietaal onvoldoende op de doelgroep afgestemd. De vele open vragen bevatten onvoldoende ondersteunende informatie om de leerlingen te oriënteren in de formulering van de antwoorden. Zoek- en verwerkingsopdrachten kwamen onvoldoende voor in de evaluatie. Dit schooljaar zijn er wel dergelijke opdrachten in de jaarplanning opgenomen.

Leerbegeleiding
*Preventief
 Curatief*

Een uitnodigend klasmanagement, de laagdrempelige relatie leraar-leerling, werkafspraken en frequente leertips zijn duidelijk herkenbare onderdelen van de leerbegeleiding.

Bij oefeningen en evaluatie krijgen de leerlingen voldoende instructies over wat van hen verwacht wordt of wat ze moeten kennen en kunnen. Er is veelvuldige feedback op de acties en de leerprestaties van de leerlingen. In geval van tegenvallende resultaten wordt in remediëring voorzien. In geval van specifieke leerproblemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij die op schoolniveau.

In de leerbegeleiding is er onvoldoende aandacht voor het aanleren van leer- en leesstrategieën bij leertekst- en bronnenverwerking (onder meer het gebruik van instructiekaarten, observatieschema's, het OVUR-principe, ...).

Deskundigheidsbevordering

De vakinhoudelijke kennis staat op punt en wordt voldoende bijgehouden. De vakdidactische vaardigheid is voor de onderdelen actief leren en evaluatiepraktijk aan actualisering toe. Voor de opbouw van de kunsttaal en het kunsthistorisch referentiekader bij de leerlingen van de tweede graad is er weinig doelgerichte vakdoorbrekende samenwerking. Er is alleen informele communicatie.

3.1.1.7 Wiskunde in kso tweede graad in de studierichtingen Audiovisuele vorming en Beeldende & architecturale vorming (leerplan 2002/048)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is voldoende valide. Een positief leerklimaat stimuleert de betrokkenheid van de leerlingen.

Onderwijsorganisatie	De school kiest ervoor om in de studierichting Audiovisuele vorming ook de vijf uren-optie ('leerplan a') aan te bieden, hoewel het leerplan hiervoor in een drie uren-optie ('leerplan d') met eigen doelstellingen voorziet. De onderstaande vaststellingen betreffen dus de basisvorming en het specifiek gedeelte, en dit voor beide studierichtingen.
Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Het onderwijsaanbod komt overeen met de leerplandoelstellingen, maar er zijn enkele knelpunten. De voorgenomen planning werd in het schooljaar 2012-2013 in het tweede leerjaar niet strikt genoeg gerespecteerd, waardoor niet alle doelstellingen van 'complexe getallen' en 'ruimtemeetkunde' voldoende aan bod kwamen. In de beide leerjaren is er aandacht voor de leerplandoelen rond de vaardigheden en de vakattitudes, maar ze worden veeleer pragmatisch en intuïtief behandeld in plaats van expliciet en systematisch. Ze worden veelal beschouwd als vanzelfsprekend aan bod te komen doorheen heel het curriculum. Op rekenvaardigheden en, in mindere mate, meet- en tekenvaardigheden na is er geen gerichte invulling uitgewerkt voor de betrokken leerplandoelen. Over het algemeen komen de verschillende componenten van de leerstof voldoende evenwichtig aan bod en is het aanbod afgestemd op de verwachte beheersingsniveaus van het leerplan. Toch ontbreekt een (graad-)leerlijn voor de graduele opbouw naar de hogere verwerkingsniveaus.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren is ondermaats en veelal beperkt tot bord en krijt. In de meeste lokalen kunnen de leraren geen gebruik maken van projectiemogelijkheden noch van een pc met internettoegang. De ICT-verwachtingen in de eindtermen en in het leerplan worden voornamelijk ingevuld via het gebruik van een (grafisch) zakrekentoestel. Tijdens de lessen en evaluaties gaan de leraar en de leerlingen daar vlot mee om. Langs de andere kant beperkt de ICT-integratie voor de leerlingen zich vaak tot de inzet van dit hulpmiddel. Ondanks enkele goede initiatieven wordt er slechts sporadisch uitgeweken – of kan er uitgeweken worden - naar een computer- of ICT-lokaal.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De bevraging bij toetsen en examens is voldoende geënt op de geziene leerstof. De sterke gerichtheid op het leerboek verzwakt echter vaak het inzicht in wat men precies toetst, afgemeten aan de achterliggende leerplandoelen. De vaardigheden worden weinig - en zeker niet expliciet- geëvalueerd, behalve reken- en soms tekenvaardigheden. Op vakgroepniveau zijn er nog geen afspraken gemaakt over een doeltreffende manier om de vakgebonden vaardigheden in de evaluatie op te nemen. 'Dagelijks werk' komt hoofdzakelijk tot stand via schriftelijke toetsen. De leraren werken ook wel met elementen van procesevaluatie (taken, voorbereidingen, zelfstandig werk, niveauscores, ...), maar die worden nog te weinig gevaloriseerd in de evaluatiepraktijk. Bij de beoordelingen door middel van de waardenschaal ontbreken voorlopig doelmatige criteria. De verhouding 'dagelijks werk' en examens legt veel nadruk op deze laatste, zodat productevaluatie in het algemeen overweegt.

De examenvragen zijn verzorgd en helder, maar ze bevatten niet altijd een puntenverdeling. De verdeling over de verschillende leerplancomponenten is

voldoende evenwichtig. Het aantal vragen is redelijk, maar de taxonomische opbouw is niet sterk. De vraagstelling beoogt meestal de verwerkingsniveaus van inzicht en standaardprocedures. Productieve toepassingen komen minder aan bod.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De lessen worden gegeven aan de hand van een leer(werk)boek. Daardoor bestaat het risico dat de inschatting van de eigenlijke leerplandoelen soms naar de achtergrond verdwijnt. De leerinhouden worden dan belangrijker dan het groeien in vaardigheden en dan de ontwikkeling van het wiskunde leren van de leerling.

Er heerst een sfeer van wederzijds vertrouwen en respect tussen leraren en leerlingen. De contacten verlopen vlot en spontaan. Een positief leerklimaat stimuleert de betrokkenheid van de leerlingen. De didactische aanpak is leerlinggericht en heeft aandacht voor de preventieve leerbegeleiding. Er zijn beloftevolle aanzetten tot activerende werkvormen zoals binnenklasdifferentiatie en coöperatief leren tussen sterkere en zwakkere leerlingen, maar ze kunnen nog verder uitgebouwd worden. Ook met 'leren leren' en leerstrategieën kan doelgerichter aan de slag gegaan worden.

Na toetsen en examens volgt klassikale en individuele feedback, al is de intensiteit ervan leraarafhankelijk. Waar nodig kunnen leerlingen een beroep doen op de leraren voor extra uitleg of extra oefeningen. Ook op schoolniveau worden er allerlei initiatieven genomen om de remediërende leerbegeleiding te ondersteunen. Het gaat daarbij meestal over een aanbod. De verantwoordelijkheid om ervan gebruik te maken wordt meestal bij de leerlingen gelegd. Een directieve aanpak door de leraar komt minder voor.

Deskundigheidsbevordering

De vakgroepwerking is vooral actief rond vak-organisatorische onderwerpen. Inzake systematische aanpak van didactische ontwikkelingen (preventieve leerbegeleiding, vaardigheden, procesevaluatie) heeft de vakgroep nog een weg te gaan. Vooral via informele contacten wordt de dagelijkse lespraktijk gedeeld, bevraagd en bijgestuurd. De leden leren van elkaar i.v.m. het gebruik van ICT-toepassingen, van een bordboek en van het (grafisch) rekentoestel. Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben enkele leraren diverse nascholingen gevolgd. De leraren geven aan veel aan zelfstudie te doen. De deskundigheidsbevordering kan nog worden geïntensifieerd.

3.1.1.8 Wiskunde in kso derde graad in de studierichting Architecturale vorming (leerplan 2004/022)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is voldoende valide voor het gegeven onderwijs. Een positief leerklimaat stimuleert de betrokkenheid van de leerlingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De meeste leerplandoelen worden consequent behandeld, maar er zijn enkele hiaten en onevenwichten. De component 'meetkunde' wordt goed en doelmatig geëxploreerd. De 'analyse' onderwerpen worden gestructureerd opgebouwd, maar ze nemen onevenredig veel lestijden in beslag. Het onderdeel 'statistiek (en kansrekenen)' krijgt te weinig aandacht en uitwerking in vergelijking met wat het leerplan suggereert. Daardoor is de diepgang onvoldoende gegarandeerd. Ook de gekozen uitbreidingen en keuzeonderwerpen blijven onder het aantal lestijden dat het leerplan hiervoor vraagt. Niet alle betrokken doelstellingen ervan worden gerealiseerd en sommige bereiken slechts een laag beheersingsniveau.

Bij gebrek aan een gerichte invulling kennen de vaardigheden en de vakattitudes omschreven in de algemene leerplandoelstellingen een weinig expliciete behandeling. Indirect en fragmentarisch is er wel aandacht voor, maar ze worden te veel beschouwd als vanzelfsprekend aanwezig doorheen heel het curriculum. Met het oog op verdere studies plaatst het leerplan o.a. een belangrijk accent voor 'onderzoeksvaardigheden' en 'leervaardigheden'. In het behandelde curriculum zijn er weinig sporen terug te vinden van een bewuste werking hierrond.

De lessen zijn gemiddeld voldoende afgestemd op de verwachte beheersingsniveaus, maar het lesproces mist soms wat ambitie in het bereiken van hogere taxonomische niveaus. De leerstof wordt in kleine onderdelen aangeboden, waardoor ook de samenhang verloren gaat voor de leerlingen. Zo komen met name in 'analyse' zelden uitdagende synthese-oefeningen of combinatieoefeningen aan bod. Langs de andere kant wordt het analytisch denken prima gestimuleerd door de prominente plaats die vraagstukken innemen in het aangeboden curriculum.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren is ondermaats en veelal beperkt tot bord en krijt. In de meeste lokalen kunnen de leraren geen gebruik maken van projectiemogelijkheden noch van een pc met internettoegang. De ICT-verwachtingen in de eindtermen en in het leerplan worden ingevuld via het gebruik van een grafisch rekentoestel. Tijdens de lessen en evaluaties gaan de leraar en de leerlingen daar vlot mee om. Langs de andere kant beperkt de ICT-integratie zich grotendeels tot de inzet van dit hulpmiddel. Te zelden wordt er uitgeweken – of kan er uitgeweken worden - naar een computer- of ICT-lokaal .
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is voldoende representatief voor de geziene leerstofinhouden. Toch verzwakt de sterke gerichtheid op het leerboek vaak het inzicht in wat men precies toetst, afgemeten aan de achterliggende leerplandoelen. Er wordt vooral aan productevaluatie gedaan. De leraren werken ook wel met elementen van procesevaluatie (taken, voorbereidingen, zelfstandig werk, ...), maar die worden nog te weinig gevaloriseerd in de evaluatiepraktijk. Vaardigheden worden vrijwel niet geëvalueerd, althans niet direct. Op vakgroepniveau zijn er nog geen afspraken gemaakt over een doeltreffende manier om de vakgebonden vaardigheden in de evaluatie op te nemen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De examenvragen zijn verzorgd en helder. De verdeling over de verschillende leerplancomponenten is voldoende evenwichtig. Het peil van de examens is in overeenstemming met het gemiddelde beheersingsniveau dat verwacht wordt in de betrokken studierichting, hoewel de opbouw naar de hogere verwerkingsniveaus enigszins verwaarloosd wordt. Het profiel van de studierichting ondersteunt zeker aspiraties in die richting, ook al met het perspectief op verdere studies. De lessen zijn gericht op de leerstof zoals het handboek die plant, aanbiedt en evalueert. Daardoor raakt de inschatting van de eigenlijke leerplandoelen soms op de achtergrond. De didactische aanpak is leerlinggericht en een positief leerklimaat stimuleert de betrokkenheid van de leerlingen. Er heerst een sfeer van wederzijds vertrouwen en respect tussen leraren en leerlingen. De contacten verlopen vlot en spontaan. Er is aandacht voor activerende werkvormen en binnenklasdifferentiatie, maar de aanpak is niet structureel. Na toetsen en examens volgt klassikale en individuele feedback. Toch kunnen deze evaluatiemomenten nog beter geaccentueerd worden als een inherent

onderdeel van het leerproces.

De zorgbreedte van het lerarenteam manifesteert zich vooral via individuele begeleiding. Bij leerproblemen worden diverse remediëringsacties aangeboden. Waar nodig kunnen leerlingen een beroep doen op de leraren voor extra uitleg, ook buiten de lessen. De verantwoordelijkheid om extra oefeningen te vragen wordt bij de leerlingen gelegd.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking is vooral actief rond vak-organisatorische onderwerpen. Inzake systematische aanpak van didactische ontwikkelingen (preventieve leerbegeleiding, vaardigheden, procesevaluatie) heeft de vakgroep nog een weg te gaan. Vooral via informele contacten wordt de dagelijkse lespraktijk gedeeld, bevraagd en bijgestuurd. De leden leren van elkaar i.v.m. het gebruik van ICT-toepassingen, van een bordboek en van het (grafisch) rekentoestel. Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben enkele leraren diverse nascholingen gevolgd. De leraren geven aan veel aan zelfstudie te doen. De deskundigheidsbevordering kan nog worden geïntensifieerd.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Voldoet niet

Uit de analyse van de documenten en uit de vaststellingen in de school blijken ernstige tekorten met betrekking tot een aantal aspecten van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH). Een aantal knelpunten werden al vermeld in het doorlichtingsverslag van 2005.

Organisatie van het welzijnsbeleid.

Het globaal preventieplan (GPP) en het jaaractieplan (JAP) verschaffen geen helder beeld van alle knelpunten die in de school aanwezig zijn. De opmerkingen van de interne preventiedienst en de externe controleorganen worden er niet systematisch in opgenomen. Voor heel wat acties is geen prioriteitenbepaling of gedetailleerde timing uitgewerkt. De benodigde financiële middelen worden enkel algemeen vermeld in het JAP en beantwoorden niet aan de reële behoeften.

Veel initiatieven worden doorgeschoven naar volgende werkjaren of jaarlijks herhaald, met als motivatie dat de meeste tekorten vanzelf zullen verdwijnen door de realisatie van een nieuwbouw. Tijdens een rondgang door de school blijkt evenwel dat heel wat tekorten niet gerelateerd zijn met de toestand van de gebouwen.

De instelling informeert haar personeel onvoldoende over de aspecten van BVH. De informatiebladen die aan de leraren worden bezorgd en de toelichtingen die tijdens personeelsvergaderingen worden gegeven volstaan niet om tot een efficiënt, breed gedragen welzijnsbeleid te komen. De houding van heel wat personeelsleden getuigt van nonchalance, een gebrek aan verantwoordelijkheidszin ten aanzien van veiligheid en hygiëne en/of een te beperkte kennis van zaken.

Er is geen procedure uitgeschreven voor het aankoop- en indienststellingsbeleid. Op de bestelaanvragen worden geen risicoanalyse, veiligheids- of welzijnsvoorwaarden vermeld. De preventieadviseur ondertekent bovendien niet alle bestelformulieren.

Bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving.

De gebouwen zijn gedateerd en worden slecht onderhouden. Zij voldoen niet aan de huidige bewoonbaarheids- en comfortvereisten. Het raamwerk is veelal rot en aan vervanging toe. In heel wat ateliers en leslokalen zijn de muren, vloeren of plafonds zwaar beschadigd. Geen enkel gebouw is vlot

toegankelijk voor personen met een beperkte mobiliteit.

In de gangen, de ateliers en op de speelplaats is er struikelgevaar door oneffenheden, verzakkingen, losliggende tegels, rondslingerende verlengsnoeren of niet-gemarkeerde hoogteverschillen. In sommige gebouwen zijn de trapleuningen en borstweringen te laag. In heel wat ruimtes zijn de TL-lampen niet afgeschermd met armaturen.

De vigerende reglementering met betrekking tot de brandveiligheid en de veiligheid van de elektrische laagspanningsinstallaties wordt niet gerespecteerd. Het brandweerverslag dateert van 2005 en is verlopen. Het document vermeldt ernstige tekorten die deels al zijn opgenomen in een verslag van 1995. De school heeft tot op heden echter nauwelijks gevolg gegeven aan de opmerkingen.

Het keuringsverslag van de elektrische laagspanningsinstallatie (2013) concludeert met de vermelding 'ongunstig'. De lijst met opmerkingen beschrijft knelpunten die 'zonder vertraging' moeten worden aangepakt. Tijdens de rondgang door de school werd op diverse plaatsen acuut elektrocutiegevaar vastgesteld. Niet alle zekeringskasten zijn afgesloten en her en der zijn stopcontacten en lichtschakelaars beschadigd. Op meerdere plaatsen (bijv. in de mediatheek) worden verlengkabels met elkaar doorverbonden en daardoor overbelast.

Ook met betrekking tot de evacuatie zijn gebreken opgetekend. Sommige evacuatiewegen voldoen niet volgens de opeenvolgende verslagen van de brandweer. Zij werden nog niet in regel gesteld. Op een aantal plaatsen ontbreken pictogrammen en in blok G leidt een vluchtweg door een aanpalend gebouw waar stapels rommel de doorgang verhinderen.

Er is geen asbestinventaris die ondertekend is door een preventieadviseur-geneesheer. Het beleid heeft ook geen controle over de stroom gevaarlijke producten in de school omdat niet alle producten in een regelmatig geactualiseerde inventaris zijn opgenomen. De MSDS-fiches zijn niet onmiddellijk beschikbaar voor de eigenlijke gebruikers van de onderhoudsproducten.

In sommige ateliers en technische ruimten worden producten met gevaarlijke eigenschappen niet in afgesloten kasten opgeslagen. Het onderhoud van de zurenkast in het labo laat te wensen over: de leggers zitten onder een laag vuil (o.a. resten van bladeren).

Bij heel wat toestellen en arbeidsmiddelen ontbreken de gebruiks- en veiligheidsinstructies. Persoonlijke beschermingsmiddelen staan niet ter beschikking en bij gebrek aan minimale veiligheidsvoorzieningen vormen een aantal machines een onmiddellijk gevaar voor de gebruiker en de omgeving.

Gezondheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving.

Er zijn onvoldoende toiletten voor meisjes. In de sanitaire installaties beantwoorden de voorzieningen om de handen te wassen ook niet aan de wettelijke vereisten. De zeepverdelers worden niet bijgevuld en vaak ontbreken middelen om de handen af te drogen.

Er is geen EHBO-lokaal. Achter een kast in een secretariaat staat een verzorgingsbed tussen een stapel rommel.

Uit de hogervermelde vaststellingen blijkt dat de school niet beschikt over een dynamisch ingevuld risicobeheersingssysteem. Er zijn geen actieplannen om de vele tekorten weg te werken. Externe controleinstanties wezen herhaaldelijk op de tekorten, maar er is geen doelgericht veiligheidsbeleid dat tot ingrijpende verbeteringen leidt. De school voldoet bijgevolg niet aan de erkenningsvoorwaarden bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringsmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respekteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respekteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respekteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft een specifieke visie op leerlingenevaluatie. Ze kiest voor een leerlinggerichte en toekomstgerichte evaluatiepraktijk. De leerprestaties en studiehouding van elke leerling worden beoordeeld in het teken van de slaagkansen in een hoger leerjaar. Het beoogde doel van de evaluatiepraktijk is de beheersing van de leerplandoelen.

De school operationaliseert deze visie in de organisatie van de evaluatiepraktijk. Daarin maakt ze een doelgericht onderscheid tussen 'theorievakken' en 'kunstvakken'. In de theorievakken is er formatieve en summatieve evaluatie. In de kunstvakken is er permanente evaluatie met een geïntegreerde proces- en productevaluatie. In het laatste jaar is er de geïntegreerde proef, eveneens met proces- en productevaluatie, beoordeeld door een jury (waaronder ook externe juryleden). De richtinggevende uitgangspunten voor de verschillende evaluatievormen staan in het schoolreglement omschreven.

De visie op leerlingenevaluatie komt ook tot uiting in de rapporteringspraktijk. De school opteert doelbewust voor een beoordeling per vak via waardeoordelen en niet door middel van punten of procenten. Er zijn zes niveauwaarden van zeer goed tot zeer zwak met het beoogde doel (zie hoger) als referentie. De omschrijving van de niveauwaarden is bepaald na overleg in een werkgroep en na reflectie in de vakgroepen. De omschrijvingen sluiten echter onvoldoende aan bij basisprincipes en decretale bepalingen over het bereik van leerplandoelen of eindtermen bij leerlingen.

Voor inhoudelijke aspecten zoals validiteit ten aanzien van de leerplannen, de evaluatiecriteria, de kwaliteit van de vraagstelling, toegekende gewichten voor formatieve en summatieve evaluatie en de beoordeling van studiehouding en inzet bestaat er geen schoolbrede aansturing. Daarvoor stelt de school de vakgroepen en individuele leraren verantwoordelijk. Dit bevordert allerm minst de objectiviteit en de transparantie van de evaluatiepraktijk.

Voor de attestering en studiebekrachtiging hanteert de school geen transparante deliberatiecriteria. Er is alleen een leidraad voor de organisatie van de delibererende klassenraad en voor het principe van prospectief en oriënterend delibereren. Voor het bewaken van de doelgerichtheid en gelijkgerichtheid rekent de school op de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de delibererende klassenraad onder voorzitterschap van de directeur. De school respecteert de regelgeving met betrekking tot de deliberatievragen, de mogelijke attesten en de toekenning van vakantietaken, de waarschuwing en de uitgestelde beslissingen.

Ondersteuning De school ondersteunt de evaluatiepraktijk vooral organisatorisch. Ze plant de rapporten- en examenperiodes volgens vaste afspraken in de schoolkalender. Daaraan is ook de organisatie van begeleidende klassenraden en oudercontacten verbonden. De frequentie van rapportering en het aantal examenperiodes is hoger in de eerste en de tweede graad dan in de derde graad. De hogere

frequentie ondersteunt de remediërende rol van de evaluatie. Tegenvallende studieresultaten geven veelal aanleiding tot begeleidende acties.

De school ondersteunt eveneens de rapporteringspraktijk via het digitale rapporteringssysteem en de opmaak van de rapporten en de synthesebladen (voor de deliberatie, ook opgenomen in de notulen). Ze hecht daarbij groot belang aan de vakcommentaren bij de waardeoordelen. Die zijn bepalend voor de informatiewaarde van de rapportering. Om die te ondersteunen heeft de school een leidraad voor rapportering en bijbehorende commentaren opgesteld.

De school ondersteunt de inhoudelijke aspecten van de evaluatiepraktijk onvoldoende. Zij geeft onvoldoende concrete impulsen voor de afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplannen. Zij stelt op dit vlak geen agendapunten voor in de vakgroepwerking of prioriteiten in het nascholingsbeleid.

Doeltreffendheid De school volgt de kwaliteit van de evaluatie- en rapporteringspraktijk en de studieloopbaan van de leerlingen in relatie tot de attestering niet systematisch op. Op basis van situationele ervaringen is zij er zich wel van bewust dat in de uitvoering haar visie op leerlingenevaluatie doelgerichter toegepast wordt in de kunstvakken dan in de theorievakken. In deze laatste wordt nog veel gewerkt met een puntenevaluatie die nadien omgezet wordt in waardeoordelen. De informatiewaarde van de vakcommentaren wordt evenmin systematisch opgevolgd. De school beseft dat die nog niet voldoet en weet dat dit een belangrijk verbeterpunt is.

Wat de doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk betreft, blijkt dat in de doorgelichte vakken de afstemming op de leerplandoelen over het algemeen voor verbetering vatbaar is. In de vakgroepen wordt dit niet altijd voldoende nagegaan. De beoordeling van inzet en studiehouding is in de meeste vakken niet aan criteria verbonden en gebeurt veeleer op basis van impliciete beoordeling. De school heeft voor enkele jaren de doeltreffendheid van het aantal evaluatiedagen in vraag gesteld en gereduceerd. Toch blijft het aantal evaluatiedagen heel hoog, vooral in de tweede graad. Bij de reflectie daarover in de vakgroepen zijn de leerplannen onvoldoende als referentiekader centraal gesteld. Er is daarbij onvoldoende onderzocht welke leerplandoelen het best via welke evaluatievormen geëvalueerd kunnen worden.

Wat de doeltreffendheid van de deliberaties betreft waakt de school er niet optimaal over dat alle elementen die tot de beslissing hebben geleid, in de motivering van B- en C-attesten opgenomen worden. De gebruikte format laat dit nochtans toe, maar wordt niet altijd volledig en accuraat ingevuld (onder meer onderbouwing van tekorten en verwijzingen naar remediëring).

Ontwikkeling De school beseft dat de opdracht van de werkgroep, die voor enkele jaren actief was, nog niet afgerond is. Nog heel wat zaken die vooral met de inhoudelijke kwaliteit te maken hebben, dienen nog aangepakt te worden. Toch zijn er op dit ogenblik geen concrete acties van bijsturing, verdere stappen in de operationalisering of van professionalisering gepland. In de meeste vakken of bij de meeste leraren vervult de evaluatiepraktijk niet de functie van indicator voor verbetering van het leer- en onderwijsproces. Slechts in enkele vakgroepen zijn er concrete initiatieven om de evaluatiepraktijk te evalueren en waar nodig bij te sturen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De school wordt geleid door een ervaren directeur. Hij wordt omringd door administratieve organen en een beperkt middenkader dat vooral focust op leerlingbegeleiding. De directeur rekent het tot zijn hoofdtaak het welbevinden van alle participanten te behartigen en hanteert daarvoor een open en doorgedreven democratische leidersstijl. De rode draad in het beleid zijn de grote individuele vrijheid en ruimte die aan de leraren en de coördinatoren worden gegeven. Het resultaat is een collegiale en betrokken schoolcultuur waarin de leraren zich over het algemeen goed voelen.
- Visieontwikkeling** De school heeft een duidelijke visie op haar rol als ‘kunsthumaniora’. De artistieke ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling staan voorop. Het opvoedingsproject steunt nadrukkelijk op de heel bijzondere relatie leraar-creatie-leerling. De vrijheid die de leraar van de schoolleiding krijgt in zijn functioneren, wordt door de leraar doorgegeven aan de leerling. De school wil hen zo responsabiliseren om hun eigen ontwikkeling zelfstandig mee in handen te nemen. Omdat niet alle leerlingen hier even adequaat kunnen mee omgaan, heeft de school een visie op begeleiding uitgewerkt met een centrale rol voor leerlingbegeleiders. Het algemeen doel van de leerlingbegeleiding ligt op het uitbouwen van een vertrouwengevend leer- en leefklimaat. De school slaagt er behoorlijk in dit waar te maken.
- Besluitvorming** Het beleid is sterk gericht op participatie. De decretaal verplichte overlegorganen functioneren conform de regelgeving. De pedagogische stuurgroep heeft een adviserende functie ter ondersteuning van het beleid. Belangrijke initiatieven en vernieuwingen op pedagogisch-didactisch gebied worden in deze stuurgroep afgetoetst. Soms worden voorstellen verder uitgewerkt door ad hoc werkgroepen. Beleidsbeslissingen komen echter niet altijd zo structureel tot stand. Om een breed draagvlak te vinden voor de besluitvorming rekent het beleid vooral op een werking van informele contacten.
- Kwaliteitszorg** In lijn met de grote vrijheid en verantwoordelijkheid voor leraren en leerlingen is de beleidsvisie op kwaliteitszorg vooral pragmatisch en ad hoc. De school mikt immers op ieders individuele verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het collectief en rekent op een organische zelfsturing van de leraren en de vakgroepen. De doelgerichtheid wordt enkel ondersteund door de algemene missie die de school als uitgangspunt voorstaat. Omdat het beleid de onderwijsprocessen onvoldoende stuurt en opvolgt, staan de gelijkgerichtheid en de responsabilisering onder druk. Dat resulteert in kwaliteitsverschillen in de aanpak van de didactische processen en de leerplanrealisatie. Niet alle leraren nemen hun verantwoordelijkheid immers ten volle op en de werking van sommige vakgroepen mist dynamiek. Op een aantal terreinen leidt het zelfs tot het verzuimen van het bewaken van sommige aspecten van de onderwijskwaliteit.

Aan het uittekenen van een cyclische, systematische kwaliteitsbewaking op basis van strategische en operationele doelstellingen is de school nog niet toegekomen. Kwaliteitsbewaking van de leerplanrealisatie, het leerproces, de evaluatie en de samenhang gebeurt weinig systematisch. Voorlopig brengt de school de doeltreffendheid van haar werking beperkt en veeleer intuïtief in kaart. Tot de uitbouw van de juiste middelen en van de gepaste beoordelingsmethodes moet het nog komen.

De school wil vasthouden aan de specifieke schoolvisie van vrijheid en individuele responsabilisering. Toch is ze er zich van bewust dat ze moet groeien in het stelselmatig doorlopen van de kwaliteitscirkel om haar werking en de realisatie van haar opdracht structureel te monitoren. De verzoening van deze twee elementen vormt de grote uitdaging voor de toekomst.

De conclusie inzake het erkenningsonderzoek van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne is negatief. Er zijn onvoldoende garanties dat de school in staat is om de kwaliteit van haar veiligheidsbeleid te bewaken en zelfstandig alle tekorten weg te werken. Hiervoor zal de school een beroep moeten doen op externe ondersteuning.

Talenbeleid De talige beginsituatie wordt voor alle leerlingen van de eerste graad en voor instromers in de tweede graad diagnostisch in kaart gebracht. De school werkt hiervoor samen met externe diensten van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Als haar belangrijkste uitdaging ziet de school het vermeerderen van de (schoolse) taalvaardigheid van de leerlingen. Met het oog op specifieke begeleiding en remediëring zijn er hiervoor een aantal waardevolle initiatieven in stelling gebracht. Tevens onderneemt de school op schoolniveau diverse projecten waarmee een positieve omgang met taaldiversiteit en -cultuur wordt bevorderd. Op het uitvoeringsniveau zijn de vakleerkrachten en de vakgroepen weinig betrokken bij het talenbeleid en taalontwikkelen lesgeven. Vakgroepafhankelijk zijn er enkele initiatieven maar ze zijn beperkt in bereik.

Via de externe ondersteuning zijn er effectmetingen voorhanden. De evaluatie van de doeltreffendheid van de organisatie van het talenbeleid is echter vrij beperkt. De school wordt voorlopig niet sterk geconfronteerd met de typische grootstedelijke taalproblematiek, maar het aantal taalhomogene Nederlandstalige leerlingen daalt snel. De school is er zich van bewust dat ze haar talenbeleid in de toekomst zal moeten versterken.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De relatie leerling-leraar in de leerlingenbegeleiding.
- Het engagement van het schoolteam.
- De aandacht voor de brede vorming.

Wat betreft het algemeen beleid

- Een uitgesproken visie op kunstonderwijs.
- De doorgedreven participatieve besluitvorming.
- De open communicatiecultuur.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid.
- De materiële uitrusting ter ondersteuning van de leerplanrealisatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- De motivering van de b- en c-attesten.
- De ICT-integratie in de vakken.
- De aanwending van de schooltijd.

Wat betreft het algemeen beleid

- De concretisering van de onderwijsvisie op uitvoeringsniveau.
- De aansturing en opvolging van de onderwijskundige processen.
- De systematiek in de uitbouw van de kwaliteitszorg.
- Een doelgericht professionaliseringsbeleid.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie van geschiedenis in de A-stroom. (opvolging inspectie)
- De leerplanrealisatie voor geschiedenis in kso derde graad in de studierichtingen Audiovisuele vorming, Beeldende vorming en Architecturale vorming. (opvolging inspectie)
- De leerplanrealisatie voor audiovisuele vorming in kso derde graad studierichting Audiovisuele vorming. (opvolging inspectie)
- De bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne. (opvolging inspectie)

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	geschiedenis	
Graad 1 Artistieke vorming	geschiedenis	
Graad 3 KSO Architecturale vorming	geschiedenis	
Graad 3 KSO Audiovisuele vorming	geschiedenis	audio-visuele vorming
Graad 3 KSO Beeldende vorming	geschiedenis	

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **11-10-2016** opnieuw een controle uit.

ONGUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies met betrekking tot het zelfstandig remediëren van tekorten:

de onderwijsinspectie oordeelt dat de instelling een beroep moet doen op externe ondersteuning om de tekorten te remediëren.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 en meer bepaald het artikel 39 §4 3°, wordt de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling opgestart.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Jan Meers de inspecteur-verslaggever	Kris BAUWENS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	

9 ADDENDUM

Het bestuur van de instelling heeft een beroep gedaan op art. 41 §2 van het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009. Het heeft binnen een termijn van 60 kalenderdagen na het ontvangen van het ongunstig advies de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aangevraagd op basis van een door het bestuur van de instelling uitgewerkt verbeteringsplan.

De Vlaamse regering keurde het ingediende verbeteringsplan goed. De procedure tot intrekking van de erkenning wordt hierdoor opgeschort tot en met **21 maart 2017**.